

כניסת שבת	צאת שבת	
ירושלים	19:01	20:16
בני ברק	19:19	20:18
חיפה	19:12	20:19
באר שבע	19:18	20:16

פרשת עקב

סוד הרפואה לכל מחלה

הרה"ג חגי שושן שליט"א, יועץ הלכתי לרב הראשי נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל, ראש בית ההוראה "שערי הלכה ומשפט", וראש תחום לימודי טוענים רבניים וטוענות רבניות במרכז י.נ.ר.

ועל פי זה מובן מה שחז"ל אמרו במסכת בבא בתרא (קטז.) דרש ר' פנחס בר חמא: כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים, שנא: חמת מלך מלאכי מות (מפרש רשב"ם, היינו צער שבאה לו חימה מאת המקום - מלאכי מות היינו חולה שנוטה למות) ואיש חכם יכפרנה. ומיהו החכם שילך אליו: כתב הנמוקי יוסף, "מנהג זה בצרפת, כל מי שיש לו חולה, מבקש פני הרב תופס(ראש) ישיבה שיברך אותו".

וביאור הדבר כיון שהחכם עוסק בתלמוד תורה שהיא שקולה כנגד כל המצוות כפי שנאמר (פאה פ"א א) ותלמוד תורה כנגד כולם ממילא הוא מקיים את רצון הבורא יתברך תפילתו נשמעת ביותר.

ובספר ישועות יעקב (אנהורי) כתב מה שאמרו חז"ל מי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם יבקש עליו רחמים, שהטעם דווקא אצל חכם ולא אמרו ילך אצל צדיק, כי סיבת החולה שחסר שער החמישים של הבינה ולכן חולה עולה בגימטריה

מ"ט והשער החמישים של הבינה הוא בחכמה ולכן אמרו ילך אצל חכם כיון שלחכם יש את השער החמישים, וזה גם רמז בפסוק והסיר "ממך כל חולי" ראשי תיבות חכם, וסופי תיבות ילך.

בשור"ת אגרות משה (חלק ח' יו"ד סי' נ"א) כתב ברוב ענוותנותו המופלגת וז"ל: הנה באתי לבאר הענין מה שזה הרבה שנים שבאים אנשי אלי לבקש שאתפלל עליהם להשי"ת על כל צרה שלא תבא ח"ו ושאברכם לכל דבר שצריכים, בין בבריאות הגוף בין שיברך השי"ת אותם בבנים ובנות, בין בפרנסה, בין בהצלחה בתורה, ובעניני הגוף והנפש ובכל משאלות האדם, ואני עושה רצונם ומברך אותם ומתפלל בעדם, אף שידוע לי מן ערכי וקטנותי בתורה ובמע"ט, שודאי תמהים על זה אנשי המכירים אותי, מ"מ לתפלת חכם חש הקדוש ברוך הוא להשיב יותר מלסתם אינשי, וא"כ מחויב החכם להתפלל כ"ש מכל אדם שצריך להתפלל עבור חבירו מדין מצוות ואהבת לרעך כמוך!

בספר משיח ה' (לרב יוסף מונטיקין) כתב: שמעתי שאירע מעשה למשה רבינו עליו השלום שהיה לו כאב שיניים, עד ששאל את פי ה' מה רפואתו יבקש לחוליו, ויאמר לו ה' קח לך עשב פלוגית והנח אותו עליו ותתרפא, וכן היה. ושוב פעם שנית חלה אותו חולי עצמו ולא שאל את פי ה' אלא הלך מעצמו ולקח מאותו עשב וישם בפיו ולא הועיל לו, ושאל להקב"ה טעמו של דבר? והשיב לו ה' וכי העשב הוא המרפא אני הוא המרפא ואומר לעשב שירפא.

ודברים אלו רמוזים במה שנאמר בפרשת בשלח שמות (פרשת בשלח פרק טו פסוק כו) וַיֹּאמֶר אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמָע לְקוֹל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִיָּשֵׁר בְּעֵינֶיךָ תַעֲשֶׂה וְהֶאֱזַנְתָּ לְמִצְוֹתַי וְשִׁמְרַתָּ כָּל חֻקֵּי כָל הַמִּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אֶשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה רַפְּאֵךְ שְׂבֵא הַכְּתוּב לומר שהעיקר ברפואת האדם אם מקפיד על עשיית המצוות ולימוד התורה והישר בעיני ה' עושה כל מחלה וחולי תתרפא ע"י ה' יתברך, ואל תאמר למה לי בהקפדה על עשיית מצוות הרי אני בקי בעשבים ושיקויים ואם אשים

עליך מחלה אין אתה ירא כי תרפא אתה בעצמך את מחלתך ע"י העשבים אשר אתה מכיר ויודע, לזה באה התורה ואומרת שח"ו לא יעלה דבר זה בלבך כי צריך שתידע כי אני הי רופאך ולא העשב מרפא אלא א"כ אם אומר לה שירפא!

ע"פ דברי המדרש נוסף רעיון למה שנאמר בפרשתנו (פרשת עקב) על הפסוק (פרק ז פסוק טו) וְהִסִּיר ה' מִמֶּךָ כָּל חָלִי, וְכָל מִדְּוֵי מִצְרַיִם הִרְעִים אֲשֶׁר יָדַעְתָּ לֹא יִשְׁיֶמְךָ בָּךְ, וְנִתְּנָם בְּכָל שְׁנֵאֵיךְ:

ממה שכתב בספר אברהם אנוכי (לר' אברהם פאלאג'י בנו בכורו של ר' חיים פאלאג'י) והסיר ה' ממך כל חולי - ה' יתברך הוא המסיר ולא הרטיה (תחבשות) שאתה נותן! ואם ה' לא אמר שיתרפא שווא עמלו הרופאים והסממנים, והחידוש הוא כל חולי וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת מקודם רפואתם כמו משה שידע משנים שעברו איזה עשב פלוגי טוב לכאב שיניים וניסה להשתמש בעשב ומצא שאין בו מועיל, והטעם כי העיקר תלוי והסיר ה' ממך.